

Ansökan:	IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 Malmö (IOGT-NTO Knutpunkten)
Sökande:	IOGT-NTO Knutpunkten – genomförande förening (namnbyte från IOGT-NTO Regnbåge)
Org.nummer:	
Ansökan avser:	Jämlikt föräldraskapsstöd, föräldraskapsstöd med syfte att förebygga kriminalitet bland barn och unga, drog- och brottsförebyggande föräldraskapsstöd, särskilt föräldrastöd till föräldrar till barn och unga med NPF-diagnos/er
Målgrupp:	Föräldrar med barn och unga i Malmös särskilt/utsatta områden.
Ansökt belopp:	1 020 000 kr
Kontaktperson:	Rahma Ali

Några citat från vår BRÅ-finansierade utvärdering från representanter från Malmö stad, socialtjänsten och polisen

"Vi har varit på föräldramöten i skolan, då kommer de fyra personer. Om MKB bjuder in till boendemöte kan de bjuda 100 och det kommer 10. Vi är inte vana vid att det kommer så många som det gör här... Vi vill gärna komma i kontakt med fler grupper. Det går inte att bygga upp det här från scratch, man måste bygga på det som finns".

"Det som var överraskande var att det var så mycket pappor. Det var glädjande att se, alltför ofta är det mest mammor".

"Det som är intressant är att det inte finns något slut, det är inte ett visst antal träffar etc. Det finns något fint och bra. Det är kanske kommunens roll att ha den här typen av informationsträffar, men då finns det ofta något slut".

"Man har byggt upp en verksamhet där man får folk att komma, vilket är fantastiskt med tanke på den här gruppen. Det finns någon anledning att människor inte dyker upp och där har Föräldrar tillsammans 2.0 lyckats hitta lusten att komma och vara väldigt delaktig. (...) Det är inte IOGT-NTO:s roll att vara behandlare, men de har en jätteviktig roll i det tillitsskapande som gör att människor kommer. Att lyfta vad deras behov är, att hjälpa folk att hitta sin plats i de här frågorna".

"Samarbetet med föräldracoachen gör att vi kan nå ut. IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 blir mellanhanden för att få tillgång till de vuxna som man inte når när man går ut på skolor och informerar vid föräldramöten. De kommer vanligen inte under de förutsättningarna".

Vi är originalet!

Redan 2007 startade vi Föräldrar tillsammans som är föregångaren till IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0. Det var långt innan föräldrastöd hade blivit "trendigt" och började dyka upp som svampar ur jorden. För oss har föräldrastöd under många år varit en viktig del för att bygga vårt samhälle starkt tillsammans.

IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 bygger till en del på det framgångsrika och evidensbaserade konceptet Föräldrar tillsammans som utvecklades under 2007. Föräldrar tillsammans visade på goda evidensbaserade resultat när man vände sig till föräldrar i åk 7 och åk 8 enligt en longitudinell interventionsstudie av stöd till tonårsfamiljer 2007-2010 från Örebro Universitet. Konceptet har vidareutvecklats utifrån vad studien visade och med relevant anpassning utifrån målgruppen.

Om IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0

IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 är ett föräldrastöd med särskild inriktning på unga, mot droger och kriminalitet som med stor framgång når föräldrar i socioekonomiskt särskilt/utsatta områden. Vi startade 2019 och har gått från 12 deltagande föräldrar till 450. Både mammor och pappor deltar. Vi har inte X-antal träffar utan vi finns kvar över tid – föräldrar deltar i våra aktiviteter när de har behov, vill och kan. All verksamhet utgår från föräldrarnas behov och önskemål samt lokala förutsättningar.

I IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 ger vi blandad information om droger, trender, ungas drogvanor, risk- och skyddsfaktorer, psykisk ohälsa, NPF-diagnoser, utanförskap och kriminalitet, samhällsinformation, information vilket stöd som finns att få från samhället och ideburna organisationer vilket leder till ökad kunskap, medvetenhet och engagemang hos föräldrarna. Vi kompletterar kommuners befintliga föräldrastöd och samverkar aktivt med alla positiva krafter relevanta för våra föräldrar och deras barn och unga. Tillsammans bygger vi starka långsiktiga föräldranätverk som finns kvar över tid.

Vi finns sedan 2019 i Malmö (Rosengård) och Ronneby, sedan våren 2022 i Holma och Kroksbäck. Under 2023 har vi även startat upp i Stockholm, Eskilstuna och Jönköping. 2024 startade vi upp i Örebro och Nässjö. Fler uppstarter är att vänta pga. den stora efterfrågan från föräldrar, föreningar och kommuner.

Vår verksamhet i Malmö

- Föräldracafé med fokus på föräldraskap, barnuppfostran och psykisk hälsa
- Föräldraträffar
- Drogkunskap
- Återkommande informations- och dialogmöten
- Stödsamtal
- Stöd vid myndighetskontakter
- Externa föreläsare lifestories
- Trygghetsvandring
- Familjen i fokus
- COPE och FÖS i samarbete med Malmö Stad

Föräldraträffar med olika teman

Föräldrarna slutar inte efter fem eller tio träffar som i andra föräldrastödsprogram utan finns kvar på det sätt som passar just den individen – det kan vara samtal, råd och stöd, aktiviteter, möten, trygghetsvandring och föreläsningar. Alla föräldrar är välkomna på våra öppna aktiviteter och vi lotsar också deras barn och unga till våra och andra aktörers drogfria, trygga och varma mötesplatser och aktiviteter. Vi har inte behövt göra någon marknadsföring för vårt föräldrastödsprogram – föräldrarna tipsar varandra och vi får ständigt nya föräldrar som vill delta.

Tillsammans med föräldracoach träffas föräldrarna och diskuterar barnuppfostran, strategier, förhållningssätt, spelregler hur, man kan stödja varandra och finnas där för varandras barn. Föräldrarna stärker varandra genom olika tips, råd, idéer, erfarenheter om vad som gått bra – dåligt. Att veta var man kan vända sig om och/eller när man som förälder skulle behöva inget trygghet och stärker självförtroendet vilket leder till ökad medvetenhet och förmåga att engagera sig.

Enskilda stödsamtal...

...tar mycket tid. Föräldrarna känner stort förtroende för vår föräldracoach och vår projektledare och vänder sig ofta till dem när man inte vet vart man kan vända sig (eller vågar vända sig). Familjebehandlare från IFO har även bett vår föräldracoach stötta upp vid stödsamtal.

Stöd vid myndighetskontakter

Många av föräldrarna vi möter har låg tilltro till myndigheter och vården. Vår föräldracoach är inte sällan en nyckelperson för att föräldrar ska våga söka stöd och hjälp. Vår föräldracoach finns med som ett stöd på vägen, praktiskt och ibland även rent fysiskt vid möten. Vi märker också av ett stort tomrum efter tidigare rådrum som fanns, mycket av det rådrum tidigare kunde vara behjälpliga med hamnar på föräldracoachernas axlar. Vår projektledare stöttar många föräldrar med barn med NPF.

Informations- och dialogmöten

Vi har sedan start bjudit in representanter från olika myndigheter och samhällsfunktioner som tex socialtjänsten, polisen och beroendecentrum, frivården, krisstöd m fl. där vi bygger viktiga broar mellan föräldrar, samhället och myndigheter. Genom information, möten och dialog slår vi hål på rykten och desinformation, ger föräldrar korrekt information och verktyg vilket bidrar till att föräldrarna kan stärkas i sin (ibland återta) föräldraroll som inte sällan gått förlorad då barnen i skolan lärt sig språket fortare än sina föräldrar och därigenom har ett stort försprång.

Omvärldsbevakning av trender i sociala medier

LVU-kampanjen är förödande för föräldrar, barn och unga som riskerar att inte få stöd och hjälp och vi möter dagligen livrädda föräldrar. Källkritik är något vi lyfter alltmer. Vår föräldracoach slog tex larm direkt då det på Tik-Tok dök upp ett klipp om hur förskolor lär ut sexualundervisning på förskolan. Hon kontaktade då direkt förskoleförvaltningen som kunde agera. Omvärldsbevakning, nya drogtrender, trender, särskilda händelser, inlägg på sociala medier etc. är något som vi bevakar och följer upp noga.

Våra föräldracoacher i våra föräldrastöd runt om i landet behärskar somaliska, arabiska, oromo, amhariska, engelska, franska och italienska vilket gör att vi kan bevaka trender, drogtrender, desinformation, rykten, händelser osv. effektivt i olika sociala medier och på olika språk. Vi når snabbt ut till föräldrarna via vår Whats app grupper vid behov.

Trygghetsvandringar och extra vid särskilda händelser

Uppstart januari 2025! Vi trygghetsvandrade tidigare varje fredag fram till covid-19 slog till med full kraft. Nu vill föräldrarna börja trygghetsvandra igen.

Gemenskap

För att våga prata om svåra frågor behöver vi känna oss trygga med varandra, vi behöver lära känna varandra. Vi bjuder därför in till olika events och aktiviteter där syftet är att ha roligt tillsammans och skapa starka band.

Familjen i fokus

Vi bjuder in till roliga och lärorika aktiviteter för hela familjen.

Vad särskiljer IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 från andra föräldrastödsprogram?

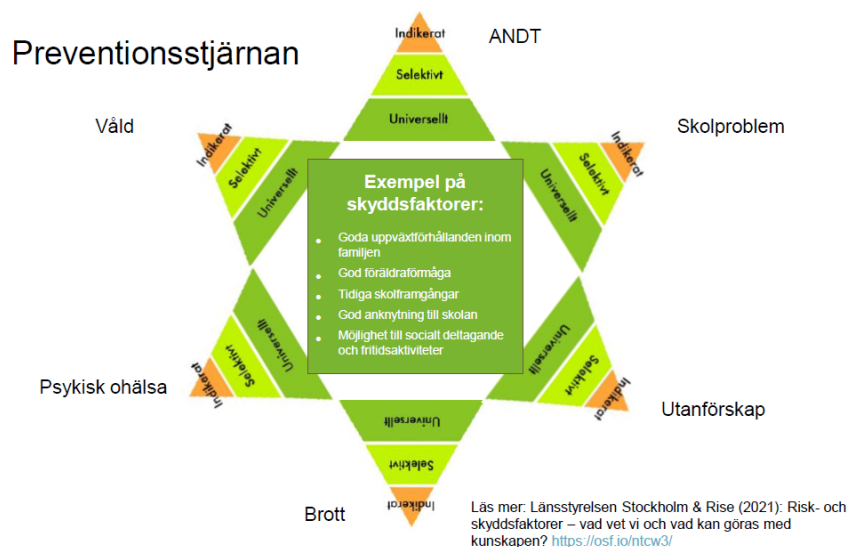
- **Vi vänder oss specifikt till föräldrar i socioekonomiskt särskilt/utsatta områden där droghandeln sker mer eller mindre öppet, kriminaliteten är hög, utanförskapet stort och tilltron till myndigheter och samhället låg.** Vi når en målgrupp myndigheter har stora problem med att nå.
- **Vi har sedan start fokuserat på föräldern/föräldrarna som finns i familjen. Vi vänder oss till och når både mammor och pappor.** I Malmö har vi ungefär lika många mammor som pappor.
- **Långsiktighet.** Vi är ingen dagslända – vi finns för föräldrarna över tid och har inget slutdatum för vårt föräldrastöd. Traditionella föräldrastödsprogram har ett antal träffar med olika teman och när föräldrarna gått färdigt programmet, ja då är programmet slut. Vi vet att föräldrarna i vår målgrupp har ett behov och önskar ett kontinuerligt stöd. Och det får man hos oss.
- **Vi har återkommande informations- och dialogmöten** med myndigheter och samhällsbärande funktioner för att skapa förtroende och tilltro – det gör man inte genom ett möte. Målgruppen uttrycker stor uppskattning just för att man får möjlighet att träffa tex socialtjänst och polis vid flera tillfällen.
- **Stöd vid myndighetskontakter och individuella stödsamtal.** Våra föräldracoacher finns långsiktigt som stöd på vägen för föräldrarna och är ofta nyckeln till att föräldrar vågar ta hjälp från samhället och dessutom vid önskemål med vid myndighetskontakter. Detta stöd är ofta nyckeln till att föräldern väljer att kontakta tex socialtjänst, polis, BUP och/eller beroendecentrum.

- **Språklig och kulturell kompetens.** Våra föräldracoacher är positiva ledare från området med högt förtroendekapital hos målgruppen och välförankrade i samhället. De pratar somaliska och/eller arabiska och har den kulturella kompetens som krävs och har förmågan att vara bryggan mellan föräldrar och samhälle.

Länsstyrelsen Skåne understryker vikten av:

- Kulturell brobyggarfunktion
- Kunskapsöverföring och utbildning
- Stöttning, handledning etc.
- Rekrytering genom kontaktnät eller tjänstepersoner

- **Unik samtalsledarutbildning av föräldracoacher i samarbete med Länsstyrelsen nationellt.** Våra föräldracoacher har gått MILSA – en samtalsledarutbildning i föräldraskap och psykisk hälsa. Länsstyrelsen har valt ut vårt föräldrastöd som en av två aktörer från civilsamhället att gå denna utbildning vilket är ett uppdrag från Socialdepartementet. Efter genomgången utbildning i metod och koncept har våra föräldracoacher diplomerats. Flera av våra föräldracoacher är även utbildade i MI och COPE.
- **Långsiktiga starka föräldranätverk.** Genom vårt långsiktiga arbete träffas föräldrarna under år och bygger relationer till varandra som kan vara ett viktigt stöd när man som förälder behöver det. Detta är mycket uppskattat av föräldrarna.

Våra mål

- **Öka kunskapen om droger**

Information om alkohol och droger – hur ser det ut i området, staden och landet, trender, vad säger lagen, risk- och skyddsfaktorer, hur vet jag om min tonåring tar droger, symptom, varningssignaler, beteende, vad ska jag göra som förälder, vikten av tydlighet och kommunikation – vad gör jag?

Information om droger finns på svenska, somaliska och arabiska. Vi har tagit fram en ordlista över drogrelaterade slangord, visar filmer på oxyabstinens, bilder på hur olika droger och tabletter ser ut, hur tonåringarna får ta i drogerna, sms från drogsäljare osv. Storytelling med föreläsare som målgruppen kan identifiera sig med som tidigare varit aktiva i missbruk på temat med och utan droger, tabu och tystnadskultur.

- **Öka kunskapen om och bryta stigmat om psykisk ohälsa och NPF-diagnoser**

Kunskap om psykisk ohälsa och NPF, kopplingen mellan droger psykisk ohälsa och vissa NPF-diagnoser, vikten av att våga se och söka hjälp i ett tidigt skede, risk- och skyddsfaktorer, tabu, tystnadskultur, LSS.

***Psykisk ohälsa** är kulturellt tabu i vissa länder. Antingen är man frisk eller så ses man som man är galen. Är man galen beror det på påverkan utifrån, på förbannelser eller onda ögat. I somaliskan saknas tex ord för tillstånd som depression och ångest. Om någon inte mår bra söker man sällan stöd och skulle man göra det vänder man sig i så fall oftast till religiösa ledare, inte det svenska samhället.*

***NPF-diagnoser.** Individer med ADHD har en flerfaldigt ökad risk för att utveckla substansbrukssyndrom (skadligt bruk eller beroende av alkohol eller droger) jämfört med jämnåriga utan diagnos.*

Longitudinella studier visar entydigt att ADHD i barndomen är en betydande riskfaktor för att utveckla beroende senare i livet. Individer med ADHD har svårt att hantera impulser och det leder till att cirka 50% av dessa också hamnar i missbruk av alkohol eller droger någon gång under sin livstid (Psykiatrispecialisterna). Inom beroendevården uppfyller var femte patient kriterierna för ADHD och återfallen och inläggningarna är fler.

Förekomsten av ADHD är ännu högre inom kriminalvården. En fjärdedel av de fängelseintagna i Sverige har ADHD vilket innebär att ADHD är tio gånger vanligare i fängelser än utanför. Drog- och våldsrelaterade brott är vanliga i gruppen som har ADHD. Våldet är ofta oplanerat med impulsiva reaktioner på konflikter eller provokationer. Intagna med ADHD har en tidigare brottsdebut, fler rapporterade våldsincidenter och återfaller oftare och snabbare i kriminalitet efter frigivning. (Läkartidningen).

"Personer med ADHD kan självmedicinera med droger eller alkohol för att hålla en depression under kontroll och det är naturligtvis ett recept på en potentiell katastrof."

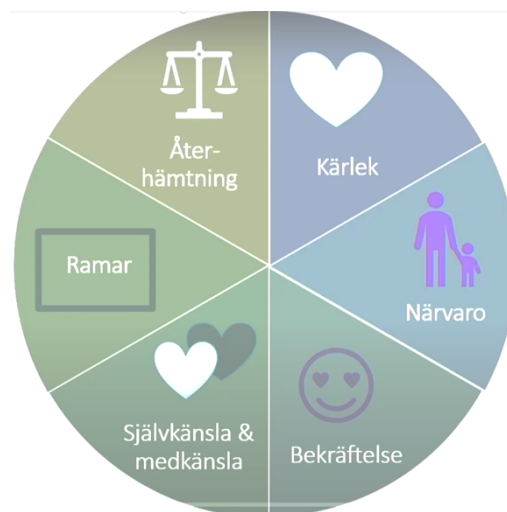
/Esme Fuller-Thomson (professor i socialt arbete vid Torontos universitet)

Autism. Studier visar att individer inom autismspektrumet använder droger i större utsträckning än icke-autistiska. Det är dessutom mindre troligt att de rapporterar in drogintag och i de fall det görs är förklaringen i stor utsträckning självmedicinering. Underrapporteringen av regelbunden alkohol-, tobak- och droganvändning är hög (svenskberoendemedicin).

- **Ökat föräldraengagemang och interaktion**

Kunskap om vikten av kärlek, anknytning, engagemang, tydlighet och regler för och hur man på ett tryggt, konstruktivt och tydligt sätt kommunicerar med sitt barn. Hur viktigt det är att skapa en bra relation till sitt barn redan från tidig ålder.

Föräldrarna uttrycker stort intresse för ämnet barnuppfostran och skillnaderna för hur man i Sverige och hemlandet ser på detta. Vi diskuterar och pratar om skillnaderna, vad lagen säger om barns rättigheter, kör konkreta case med utmanande situationer och frågeställningar på temat tonåringar och barnuppfostran. Vi pratar om tabu och tystnadskultur kring att våga söka hjälp, rädslan hur detta ska påverka familjens anseende och heder. Hur gör vi för att bryta dessa hinder och mönster för vårt barn bästa? Hur kan vi stötta varandra?

- **Öka kunskapen om samhället, vilket stöd som finns att få vid behov och stärka förtroendet för socialtjänst och andra myndigheter**

Samhällsinformation. Vi bjuder in bl a socialtjänst, polis, beroendecentrum, krisstöd och skola för att bygga viktiga broar mellan föräldrar och samhället. Våra informations- och dialogmöten startade för tre år sedan och är ett återkommande och uppskattat inslag i vårt föräldrastöd. Föräldrarna får korrekt information om socialtjänstlagen, LVU, polisens arbete, droger osv.

Vi fikar alltid tillsammans med våra gäster och bygger tillsammans förtroende och skapar tillit. Och vi träffas mer än EN gång – det är så vi lär känna varandra!

Det är mycket viktigt att föräldrarna får kännedom och kunskap om vart man som tonårsföräldrar kan vända sig vid frågor, för att få stöd och hjälp om droger (myndigheter, kommun, idéburna organisationer). Muntlig och skriftlig information med fokus på lokala kontaktuppgifter.

- **Öka föräldrasamverkan och utöka föräldrarnas nätverk**

Att träffa andra föräldrar som kan lyssna, stödja och ge råd är värdefullt, motverkar ensamhet och frustration och stärker den psykiska hälsan såväl som

Begreppet psykisk ohälsa finns inte i en del språk och kulturer. I en del kulturer ses man av klanen eller gruppen som antingen frisk eller galen. Vi lär oss tillsammans om vad psykisk ohälsa egentligen är, hur den kan se ut, behandling, stöd och poängterar vikten av att gruppen stöttar och inte dömer, vikten av att söka hjälp tidigt osv.

- **Öka benägenheten att våga söka stöd hos myndigheter.**

Vid behov stöd vid myndighetskontakter. En del föräldrar vi möter kontakter inte tex socialtjänsten om vi inte stöttar upp och finns där. Och vi finns där.

BRÅ-finansierad utvärdering visar – vi är ett värdefullt komplement till Malmö Stad och offentliga aktörer

Brottsförebyggande Rådet (BRÅ) beviljade oss i november 2023 finansiering för att göra en utvärdering av IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 Malmö. Under 2024 har en oberoende utvärderare under en sex månader träffat ca 270 av våra 450 deltagande föräldrar (hälften mammor, hälften pappor) i fokusgrupper, djupintervjuer och vid gruppsamtal. Utvärderaren har även haft enskilda intervjuer med bl a Länsstyrelsen Skånes samordnare för brottsförebyggande föräldraskapsstöd, Malmöpolisen, dialogsociologer, SVT:s gängexpert Diamant Salihu, föräldrastödjare, ordförande i ASN, Narkotikapolitiskt Center m. fl.

Slutsatser från utvärderingen av IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 Malmö

- Offentliga aktörer uppger att de har svårt att nå vissa grupper, inklusive den svensk-somaliska gruppen, med föräldrastödande insatser. En utmaning är att det finns många insatser för föräldrar, men att dessa inte alltid når ut till alla grupper på grund av bristande tillit och information.
- Föräldrar beskriver ett behov av information om det svenska samhället och om hur de kan utöva sitt föräldraskap på ett sätt som är anpassat till svenska förhållanden.
- IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 beskrivs av offentliga aktörer som ett värdefullt komplement till befintliga insatser genom att framgångsrikt nå den svensk-somaliska gruppen.
- Ett särskilt mervärde skapas genom att föräldrastödet når både kvinnor och män, vilket är positivt då verksamheter som riktar sig till utrikesfödda föräldrar ofta har svårt att nå pappor.
- En gemensam lokal för aktiviteter, som utgår från föreningen IOGT-NTO Regnbåge, och föräldracoacher med stark förankring hos målgruppen skapar legitimitet och förtroende mellan den svensk-somaliska gruppen och offentliga aktörer.
- Föräldrastödet gör att föräldrarna får ökad kunskap om droger, samhällets stödfunktioner och deras rättigheter och skyldigheter som föräldrar. Många föräldrar berättar att de tidigare har varit tveksamma till att söka hjälp från myndigheter. Genom föräldrastödet ökar deras förtroende för dessa instanser, vilket särskilt gäller socialtjänsten och deras arbete med omhändertagande av barn och unga.
- Föräldrarnas föräldraförmåga stärks genom att de får information om tecken på substansbruk och gängkriminalitet samt om strategier för att bemöta deras barn. Föräldrar beskriver en tydligare gränsdragning och i förlängningen en bättre relation till sina barn som de främsta resultaten av föräldrastödet.
- Utvärderingen konstaterar att IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 utgör ett komplement till ordinarie föräldraskapsstöd, särskilt genom att erbjuda en arena där offentliga aktörer kan nå ut till en grupp föräldrar som annars är svår att nå.
- Genom sin verksamhet bidrar IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 till ett förstärkt universellt föräldraskapsstöd för föräldrar som offentliga aktörer annars har svårt att nå. Därigenom bidrar föräldrastödet till att främja förutsättningar för jämlik tillgång till föräldraskapsstöd och att förebygga att barn och unga hamnar i gängkriminalitet.

IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 ett värdefullt komplement till kommunens insatser enligt nationella strategin

Regeringen tog 2018 beslut om en nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd. Målet är att alla föräldrar ska erbjudas föräldraskapsstöd under hela barnets uppväxt för att barnets hälsa och utveckling ska främjas. Föräldraskapsstöd erbjuds främst inom verksamheter i kommuner, landsting och civilsamhälle.

- En av de viktigaste skyddsfaktorerna i ett barns liv är en god relation till en eller flera föräldrar.
- Stöd i föräldraskapet är en av de viktigaste insatserna ”samhället” kan erbjuda.
- Undersökningar visar att föräldrar har störst behov av stöd när barnen är i tonåren. Då är stödutbudet som minst.
- Föräldraskapsstöd skapar en skyddsfaktor som kompenserar för många typer av problem t ex psykisk ohälsa, substansbruk, skolmisslyckanden, utanförskap och kriminalitet

Enligt den nationella strategin för stärkt föräldraskapsstöd ska stödet

- Baseras på bästa tillgängliga kunskap
- Kännetecknas av låga trösklar till stöd
- Erbjudas på många olika arenor och mötesplatser
- Variationen av insatser – eftersom föräldrar är olika
- Organiseras på ett stödjande och effektivt sätt
- Vara uthålligt och långsiktigt

Slutsatser som MFOF lyfter fram kan sammanfattas i sex fokusområden

1. Kommuner och regioner behöver systematisera sitt arbete med föräldraskapsstöd för att stödet ska bli **hållbart över tid, jämlikt fördelat och jämställt mellan föräldrarna.**
2. Föräldraskapsstödet som erbjuds **ska främja barnets bästa, uppfylla nationella riktlinjer och rekommendationer och i möjligaste mån vara evidensbaserat.**
3. Föräldraskapsstöd som erbjuds ska innehålla en **bred preventionsbas som bygger på gemensamma risk- och skyddsfaktorer, med påverkan på flera områden, som exempelvis våld, brott, utanförskap, ANDTS-missbruk och psykisk ohälsa.**

4. **Föräldrar med särskilda behov, som kognitiva nedsättningar, psykisk ohälsa eller föräldrar som har utländsk bakgrund, ska utifrån sina förutsättningar erbjudas ett anpassat universellt föräldraskapsstöd. Dessa föräldrar behöver ofta även riktade insatser av flera aktörer.** Exempelvis behöver socialtjänstens stödinsatser utgå från ett habiliterande, snarare än ett rehabiliterande, förhållningssätt.
5. Mödra- och barnhälsovården behöver utöka sina erbjudanden om föräldraskapsstöd i mindre grupper och deltagandet i dessa. Detta kräver tid för planering och genomförande samt kompetensutveckling hos berörd personal inom hälso- och sjukvården.
6. **Riktat föräldraskapsstöd i grupp för föräldrar till barn med normbrytande beteende behöver prioriteras** i kommunerna då detta stöd kan ha en viktig roll i det vålds- och brottsförebyggande arbetet, tillsammans med det universella stödet.

För uppdraget får MFoF under 2024 använda totalt 450 000 kronor för att möjliggöra en vidareutveckling av den nationella strategin för ett stärkt föräldraskapsstöd från 2018. I uppdraget ingår bland annat att analysera om det finns behov av att ändra strategins innehåll, struktur och mål samt att lämna förslag på nödvändiga förändringar i samråd med berörda myndigheter. Särskild tonvikt har under 2023 och 2024 lagts på **att främja ett jämlikt föräldraskapsstöd och förebygga kriminalitet bland barn och unga.**

I handlingsplanen har MFoF lyft fram ett antal förslag på vad som bör stärkas ytterligare. Enligt den oberoende utredning som gjorts av Föräldrar tillsammans 2.0 Malmö och finansierats av BRÅ kompletterar och svarar vi framgångsrikt upp mot samtliga slutsatser enligt MFoF:s analys (**se gulmarkerad text hur vi möter upp**).

- Att det finns en tydlig samverkan och samordning mellan myndigheter, samt olika aktörer inom kommun, region och civil sektor i syfte att förebygga och minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer runt barnet och dess föräldrar.
- Att stöd till föräldrar bygger på kunskap om lokala förutsättningar för att skapa god tillgänglighet utifrån innehåll, målgrupp samt arenor, vilka har koppling till områdets lägesbild.
- Att stödet är avsett för olika former av föräldrakonstellationer.
- Att stödet behöver målgruppsanpassas och särskilt nå föräldrar som behöver stärka den egna föräldraförmågan, tillfälligt eller över tid.

Hur Föräldrar tillsammans 2.0 framgångsrikt stärker och kompletterar den nationella strategin för stärkt föräldraskapsstöd och Malmö Stads insatser på området

- Hållbart över tid, jämlikt fördelat och jämställt mellan föräldrarna.

Ett särskilt mervärde skapas genom att föräldrastödet når både kvinnor och män, vilket är positivt då verksamheter som riktar sig till utrikesfödda föräldrar ofta har svårt att nå pappor.

- Främja barnets bästa, uppfylla nationella riktlinjer och rekommendationer och i möjligaste mån vara evidensbaserat.

Föräldrar tillsammans 2.0 Malmö är utvärderat av extern oberoende utvärderare med finansiering från BRÅ. Vår föräldracoach har gått såväl MILSA i föräldraskap och psykisk hälsa genom ett samarbete med Länsstyrelsen och COPE barn och tonår genom ett samarbete med Malmö Stad. Hon innehar även tolkutbildning. Vår projektledare är utbildad förskollärare, samtalsedare, utbildad i stöd- och krishantering, MILSA föräldraskap och psykisk hälsa samt lågaffektivt bemötande. Båda har lång och gedigen erfarenhet av att arbeta nära föräldrar, barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden, svåra livssituationer, psykisk ohälsa, NPF-diagnos/er i familjen, våld i hemmet, missbruk och beroende, kriminalitet och hemlöshet. Tillsammans behärskar vi sex språk bl a somaliska och arabiska.

- Bred preventionsbas som bygger på gemensamma risk- och skyddsfaktorer, med påverkan på flera områden, som exempelvis våld, brott, utanförskap, ANDTS-missbruk och psykisk ohälsa.

Föräldrastödet gör att föräldrarna får ökad kunskap om droger, samhällets stödfunktioner och deras rättigheter och skyldigheter som föräldrar. Många föräldrar berättar att de tidigare har varit tveksamma till att söka hjälp från myndigheter. Genom föräldrastödet ökar deras förtroende för dessa instanser, vilket särskilt gäller socialtjänsten och deras arbete med omhändertagande av barn och unga.

Föräldrarnas föräldraförmåga stärks genom att de får information om tecken på substansbruk och gängkriminalitet samt om strategier för att bemöta deras barn. Föräldrar beskriver en tydligare gränsdragning och i förlängningen en bättre relation till sina barn som de främsta resultaten av föräldrastödet.

- Föräldrar med särskilda behov, som kognitiva nedsättningar, psykisk ohälsa eller föräldrar som har utländsk bakgrund, ska utifrån sina förutsättningar erbjudas ett anpassat universellt föräldraskapsstöd. Dessa föräldrar behöver ofta även riktade insatser av flera aktörer.
- Att stöd till föräldrar bygger på kunskap om lokala förutsättningar för att skapa god tillgänglighet utifrån innehåll, målgrupp samt arenor, vilka har koppling till områdets lägesbild.

- Att stödet behöver målgruppsanpassas och särskilt nå föräldrar som behöver stärka den egna föräldraförmågan, tillfälligt eller över tid.
- Att stödet är avsett för olika former av föräldrakonstellationer.
- Att det finns en tydlig samverkan och samordning mellan myndigheter, samt olika aktörer inom kommun, region och civil sektor i syfte att förebygga och minska riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer runt barnet och dess föräldrar.

Föräldrar beskriver ett behov av information om det svenska samhället och om hur de kan utöva sitt föräldraskap på ett sätt som är anpassat till svenska förhållanden.

En gemensam lokal för föräldrastöd och aktiviteter, som utgår från föreningen IOGT-NTO Knutpunkten, och föräldracoacher med stark förankring hos målgruppen skapar legitimitet och förtroende mellan den svensk-somaliska gruppen och offentliga aktörer.

Offentliga aktörer uppger att de har svårt att nå vissa grupper, inklusive den svensk-somaliska gruppen, med föräldrastödjande insatser. En utmaning är att det finns många insatser för föräldrar, men att dessa inte alltid når ut till alla grupper på grund av bristande tillit och information.

IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 beskrivs av offentliga aktörer som ett värdefullt komplement till befintliga insatser genom att framgångsrikt nå den svensk-somaliska gruppen.

Utvärderingen konstaterar att IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 utgör ett komplement till ordinarie föräldraskapsstöd, särskilt genom att erbjuda en arena där offentliga aktörer kan nå ut till en grupp föräldrar som annars är svår att nå.

Genom sin verksamhet bidrar IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 till ett förstärkt universellt föräldraskapsstöd för föräldrar som offentliga aktörer annars har svårt att nå. Därigenom bidrar föräldrastödet till att främja förutsättningar för jämlik tillgång till föräldraskapsstöd och att förebygga att barn och unga hamnar i gängkriminalitet.

- Riktat föräldraskapsstöd i grupp för föräldrar till barn med normbrytande beteende behöver prioriteras.

Genom sin verksamhet bidrar IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 till ett förstärkt universellt föräldraskapsstöd för föräldrar som offentliga aktörer annars har svårt att nå. Därigenom bidrar föräldrastödet till att främja förutsättningar för jämlik tillgång till föräldraskapsstöd och att förebygga att barn och unga hamnar i gängkriminalitet.

Källor

Esme Fuller-Thomson (professor i socialt arbete vid Torontos universitet)
Svensk Beroendemedicin
Psykiatrispecialisterna
Läkartidningen
Länsstyrelsen Skåne
Länsstyrelsen Stockholm
Örebro Universitet Forskning Folkhälsovetenskap
MFoF
BRÅ-finansierad utvärdering av IOGT-NTO Föräldrar tillsammans 2.0 Malmö